

SATVERSMES TIESAS KOLĒĢIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV-1010. Tālrunis: 67830735, 67210274. E-pasts: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2025. gada 31. martā

Satversmes tiesas 1. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētāja Irēna Kucina, tiesneši Jānis Neimanis un Jautrīte Briede,

kolēģijas sēdē izskatījusi [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (ieteikums Nr. 57/2025),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Administratīvā procesa likuma 108.² panta otro daļu (turpmāk – apstrīdētā norma) par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 91. un 92. pantam un spēkā neesošu no [datums].

2. Apstrīdētā norma nosaka: “Tiesas spriedumu publicē mājaslapā internetā. Tās sprieduma daļas, kuras satur ierobežotas pieejamības informāciju vai kuras ir valsts noslēpuma objekts, nepublicē, bet aizstāj ar norādi, kāpēc attiecīgā nolēmuma daļa nav vispārpieejama.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija vērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18.–19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;

5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības nav mainījies ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 1. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par likuma atbilstību Satversmei. Pieteikumā ir apstrīdēta likuma normas satversmība. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punkts noteic, ka persona pieteikumu Satversmes tiesā var iesniegt tikai Satversmē ietvertu pamattiesību aizskāruma gadījumā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likumā noteiktās prasības.

6. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmo daļu konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai var iesniegt ikviena persona, kura uzskata, ka tai Satversmē ietvertās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā likuma 19.² panta sestās daļas 1. punkts prasa pieteikumā minēto uzskatu pamatot.

Satversmes tiesas judikatūrā ir atzīts: jāpastāv tiešai saiknei starp personas pamattiesību aizskārumu un pieteikumā apstrīdēto normu (*sk., piemēram, Satversmes tiesas 2010. gada 18. februāra sprieduma lietā Nr. 2009-74-01 12. punktu*). Personai jāsniedz ticams pamatojums tam, ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās tiesiskās sekas rada tieši viņai pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*).

Ar Administratīvās apgabaltiesas lēmumu tika ierosināta tiesvedība administratīvajā lietā. Apgabaltiesa ar [datums] lēmumu atteicās piešķirt Pieteikuma iesniedzējam trešās personas statusu. Pieteikuma iesniedzējs vēlējās iepazīties ar apelācijas instances tiesas spriedumu, taču nolēmums nebija publiski pieejams tiesas noteiktajā termiņā vai paziņots Pieteikuma iesniedzējam. Tādējādi viņam atbilstoši Administratīvā procesa likuma 325. pantam nebija iespēja par to iesniegt kasācijas sūdzību. Pieteikuma iesniedzējs norāda, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 91. pantā ietvertajam tiesiskās vienlīdzības principam, jo lietas dalībnieki precīzi zina tiesas nolēmuma pieņemšanas datumu un tiek par to informēti, savukārt personas, kuras var skart tiesas nolēmums, par to neuzzina.

Apstrīdētā norma nenodrošina mehānismu, kurš ļautu trešajām personām savlaicīgi uzzināt par tiesas nolēmumu un tādējādi liedz tām pārsūdzēt tiesas nolēmumu. Tādējādi esot aizskartas Pieteikuma iesniedzējam arī Satversmes 92. pantā ietvertās tiesības uz taisnīgu tiesu.

Pieteikumā ir aprakstīti lietas faktiskie apstākļi, kā arī pausts Pieteikuma iesniedzēja viedoklis par to, ka apstrīdētā norma neņem vērā situācijas, kad nolēmuma pieņemšanas datums tiek vairākkārt pārcelts, par to neinformējot personas, un tādējādi uzliek personām, kuras nav procesa dalībnieki, pienākumu patstāvīgi sekot līdzi sprieduma publikācijai mājaslapā internetā. Tomēr no pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem nav gūstams apstiprinājums tam, ka apstrīdētā norma būtu Pieteikuma iesniedzējam piemērota vai arī radījusi tam kādas citas nelabvēlīgas sekas. Apstrīdētā norma noteic vienīgi to, ka tiesas spriedumu publicē mājaslapā internetā, un tādējādi nodrošina ikvienai personai iespēju iepazīties ar tiesas spriedumu.

Pieteikuma iesniedzēja apsvērumi par apstrīdētās normas neatbilstību Satversmei galvenokārt ir saistīti ar to, ka tiesa ir noteikusi citu sprieduma sastādīšanas datumu, nekā tas sākotnēji bija paredzēts, un viņam kā personai, kura nav atzīta par trešo personu, neesot bijušas iespējas par to savlaicīgi uzzināt. Tomēr termiņus, kādos tiesa sastāda un pasludina tiesas spriedumu, kā arī paziņo par to lietas dalībniekiem, nosaka citas Administratīvā procesa likuma normas. Piemēram, Administratīvā procesa likuma 267. pants noteic, ka tiesas spriedumu triju dienu laikā pēc tā sastādīšanas nosūta procesa dalībniekiem. Savukārt Administratīvā procesa likuma 243. panta otrā daļa paredz, ka, ja tiesa sprieduma sastādīšanas laikā konstatē, ka sprieduma sastādīšanai nepieciešams ilgāks termiņš, tā nosaka citu sprieduma sastādīšanas datumu tuvāko divu mēnešu laikā. Tādējādi no pieteikumā ietvertās argumentācijas nav gūstams apstiprinājums tam, kā tieši apstrīdētā norma radījusi Pieteikuma iesniedzējam Satversmes 91. pantā un 92. pantā ietverto pamattiesību aizskārumu.

Līdz ar to pieteikums neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

Nemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 1. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [...] pieteikuma (pieteikums Nr. 57/2025).

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētāja

Irēna Kucina